

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.5.2012
COM(2012) 326 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Slovakian vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Slovakian vuosien 2012–2015 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2012) 326 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Slovakian vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Slovakian vuosien 2012–2015 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen[2],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat[3],

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi työllisyys- ja kasvustrategia, Eurooppa 2020. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinointia. Strategia keskitetään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia Euroopan kestävän kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukyvyn lisäämiseksi.

(2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista[4]. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdennetyt suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehotettiin

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012) 325 final.
3 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.
4 Neuvoston päätös 2012/238/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2012.

ottamaan yhdennetyt suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.

(3) Neuvosto antoi 12 päivänä heinäkuuta 2011 suosituksen Slovakian kansallisesta uudistusohjelmasta vuodelta 2011 ja lausunnon Slovakian tarkistetusta vakausohjelmasta vuosiksi 2011–2014.

(4) Komissio hyväksyi 23 päivänä marraskuuta 2011 toisen vuotuisen kasvuselvityksen. Tästä alkoi toinen politiikan yhdennetyn etukäteiskoordinoinnin EU-ohjausjakso, jonka perusta on Eurooppa 2020 -strategiassa. Komissio hyväksyi 14 päivänä helmikuuta 2012 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen[5], jossa se katsoi, että Slovakia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.

(5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2012 rahoitusvakauden turvaamisen, julkisen talouden vakauttamisen ja kasvun vauhdittamisen painopisteet. Se korosti, että on tarpeen jatkaa eriytettyä, kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista, palauttaa normaalit luotonannon edellytykset, edistää kasvua ja kilpailukykyä, puuttua työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin sekä nykyaikaistaa julkishallintoa.

(6) Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehotti 2 päivänä maaliskuuta 2012 Euro Plus -sopimukseen osallistuvia jäsenvaltioita esittämään sitoumuksensa niin ajoissa, että ne voidaan sisällyttää vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.

(7) Slovakia toimitti vuosia 2012–2015 koskevan vakausohjelmansa sekä vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2012. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

(8) Neuvosto on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisen vuoden 2012 vakausohjelman arvioinnin perusteella sitä mieltä, että julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on realistinen. Se on pitkälti komission yksiköiden kevään 2012 talousennusteen mukainen, vaikka viimeksi mainitussa oletuksena on hieman suurempi kokonaistuotannon kasvu vuonna 2012. Julkisen talouden strategian tavoitteeksi ohjelmassa on esitetty julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyden varmistaminen. Välitavoitteiksi on määritelty vuoden 2012 talousarvion tiukka täytäntöönpano ja julkisen talouden kokonaisalijäämän saattaminen alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2013, joka on neuvoston asettama määräaika liiallisen alijäämän korjaamiselle. Kokonaisalijäämää koskeva tavoite saattaa kuitenkin jäädä saavuttamatta vuonna 2013. Ohjelmassa on muutettu julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite miltei tasapainoisesta rahoitusasemasta rakenteelliseen alijäämään, joka on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Sitä ei arvioida saavutettavan ohjelmakauden aikana. Uusi keskipitkän aikavälin tavoite vastaa riittävästi vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. (Uudelleen lasketun) rakenteellisen rahoitusaseman[6] perusteella julkisen talouden vakauttamistoimet ovat ajanjaksolla 2010–2013 vuosittain keskimäärin 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli

---

5 COM(2012) 68 final.

6 Suhdannetasoitettu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä, komission yksiköiden uudelleenlaskemana ohjelman tietojen perusteella yhteisesti sovittuja menetelmiä käyttäen.

selvästi yli neuvoston suosituksen; jäljellä olevat vakauttamistoimet painottuvat jakson loppuosaan eli vuoteen 2013. Vuoden 2013 tavoite on riskialtis, sillä ehdotetut tulopuolen toimenpiteet saattavat jäädä tavoitteesta. Kaikkia pienimuotoisia toimenpiteitä voi olla vaikea toteuttaa yhtaikaa, ja Slovakia on aiemminkin tarkistanut jälkikäteen alijäämätavoitteitaan huomattavasti ylöspäin. Lisäksi menojen lisäleikkaaminen tasaisesti kaikkialta voi osoittautua kestämättömäksi keskipitkällä aikavälillä. Vuosina 2014 ja 2015 vakauttamistoimet ovat vuosittain keskimäärin 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä on vähemmän kuin niiltä mailta, jotka eivät ole vielä saavuttaneet julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta, edellytetty 0,5 prosentin sopeutus suhteessa BKT:hen. Ohjelman mukaan julkisten menojen ennustettu kasvutahti, kun otetaan huomioon päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet, vastaa ohjelman loppupäässä menojen kasvulle vakaus- ja kasvupaketissa asetettua viitearvoa. Julkinen velka olisi edelleen selvästi alle 60 prosenttia suhteessa BKT:hen. Slovakia on hyväksynyt finanssipoliittisen neuvoston perustamista koskevaa lainsäädäntöä, mutta kyseistä elintä ei ole vielä perustettu eikä menokattoja koskevia säädöksiä annettu.

(9) Kun otetaan huomioon, että menoperusteinen vakauttaminen supistuu jatkuvasti ja että lähentymisen jatkumista on tarpeen tukea tietyille keskeisille alueille kuten koulutuksen, innovaation ja liikenneinfrastruktuurien aloille osoitetuin menoin, on mahdollista toteuttaa toimenpiteitä veropohjan laajentamiseksi, veronkierron torjumiseksi ja verolakien noudattamisen parantamiseksi ilman, että lyhyen aikavälin kasvunäkymät heikkenevät. EU:n suurimpiin kuuluvan alv-vajeen supistaminen voisi tuottaa huomattavat lisätulot. Lisäksi kasvua vähiten haittaavista veroista saatavia tuloja on mahdollista kasvattaa. Tällaisia ovat esimerkiksi kiinteistö- ja ympäristövero. Ansiotulojen verotuksen tehokkuus vaihtelee työsuhteen muodosta riippuen. Tämä kannustaa siirtymistä joustavampiin työjärjestelyihin, joilla on negatiivisia vaikutuksia julkiseen talouteen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

(10) Slovakia on puuttunut julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyteen liittyviin ongelmiin vain osittain, koska se ei ole toteuttanut suunniteltuja muutoksia eläkejärjestelmänsä jakojärjestelmäpilariin. Täysin rahastoivan eläkepilarin kestävyyttä parantavat toimet on toteutettu. Epävakaa lainsäädäntöympäristö, johon on aiemmin usein tehty merkittäviä muutoksia, on aiheuttanut suuret sopeuttamiskustannukset ja tuonut epävarmuutta täysin rahastoivaan pilariin.

(11) Slovakian työttömyysongelman ratkaisemiseksi ei ole toteutettu merkittäviä toimia. Maan olisi tehostettava aktiivisia työmarkkinapolitiikkoja ja lisättävä julkisten työvoimapalvelujen kapasiteettia. Ikääntyvien työntekijöiden ja naisten työmarkkinoille osallistumista olisi tarpeen kannustaa erilaisin toimenpitein, erityisesti tarjoamalla lastenhoitopalveluja. Verokiila ja kaikki pakolliset maksut ovat edelleen melko korkeat pienituloisilla työntekijöillä. Tämän vuoksi osa työnhakijoista ei halua siirtyä sosiaaliturvan piiristä pienipalkkaisiin töihin.

(12) Heikkotasoisen koulutusjärjestelmän parantamiseksi on toteutettu vain vähän toimenpiteitä. Slovakian korkeaa nuorisotyöttömyyttä olisi pikaisesti pyrittävä vähentämään laatimalla ja toteuttamalla Slovakian ja komission yhteisen nuorisotyöttömyyttä käsittelevän toimintaryhmän työn tulosten mukaisesti nuorisotoimintasuunnitelma, jonka puitteissa muun muassa uudistetaan ammatillinen ja korkea-asteen koulutus. Slovakia on laatinut tarkistetun elinikäisen oppimisen

strategian. Osallistumisastetta ei kuitenkaan ole pyritty nostamaan erityisillä kannustimilla.

(13) Syrjäytyneet yhteisöt, myös romanit, on suurelta osin suljettu pois työmarkkinoilta ja yleisestä koulutusjärjestelmästä, ja ne ovat merkittävä hyödyntämätön työvoimareservi Slovakian taloudessa. Slovakian olisi pyrittävä ratkaisemaan tämä ongelma lisäämällä toimia, joilla parannetaan syrjäytyneiden ryhmien oppimistuloksia ja tehostetaan aikuisväestön yhteiskuntaan osallistamista.

(14) Slovakia on selvästi parantanut julkisiin hankintamenettelyihin sovellettavien sääntöjen ja tuomioistuinlaitoksen läpinäkyvyyttä, vaikka oikeudenkäyntimenettelyt ovat edelleen pitkiä ja kalliita. Julkisten instituutioiden toiminnan laatu ja kapasiteetti ovat kuitenkin edelleen heikkoja. Julkishallinnolta puuttuu strateginen lähestymistapa, sen henkilöstössä on suuri vaihtuvuus eikä kapasiteettia pystytä rakentamaan riittävästi. Tämä haittaa poliittisten toimintalinjojen laatimista ja täytäntöönpanoa ja julkisten palvelujen tuottamista.

(15) Slovakia on tehnyt useita sitoumuksia Euro Plus -sopimuksen nojalla. Nämä sitoumukset ja vuonna 2011 esitettyjen sitoumusten täytäntöönpano liittyvät työllisyyden edistämiseen, kilpailukyvyn parantamiseen, julkisen talouden kestävyyden parantamiseen ja rahoitusjärjestelmän vakauden vahvistamiseen. Komissio on arvioinut Euro Plus -sopimukseen perustuvien sitoumusten täytäntöönpanoa. Arvioinnin tulokset on otettu huomioon suosituksissa.

(16) Komissio on laatinut EU-ohjausjakson puitteissa kattavan analyysin Slovakian talouspolitiikasta. Se on arvioinut vakausohjelman ja kansallisen uudistusohjelman. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Slovakian finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta ja arvioinut, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia ottaen huomioon, että Euroopan unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen tehostaa antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. EU-ohjausjakson yhteydessä annetut komission suositukset on otettu huomioon jäljempänä esitettävissä suosituksissa 1–7.

(17) Neuvosto on tutkinut Slovakian vakausohjelman edellä esitetyn arvioinnin perusteella, ja se antaa lausuntonsa[7] erityisesti jäljempänä esitettävässä suosituksessa 1,

SUOSITTAA, että Slovakia toteuttaisi vuosina 2012 ja 2013 toimia, joilla se

1. toteuttaa vuonna 2012 lisätoimia ja määrittää vuodeksi 2013 tarvittavat toimet, joilla korjataan liiallinen alijäämä kestävällä tavalla ja varmistetaan, että liiallista alijäämää koskevan menettelyn yhteydessä annetuissa neuvoston suosituksissa esitetyt rakenteelliset sopeutustoimet toteutetaan; panee kohdennettuja menoleikkauksia täytäntöön siten, että kasvua vauhdittavat menot säilytetään, ja tehostaa julkisia menoja; määrittää tämän jälkeen tarvittavat rakenteelliset sopeutustoimet, joiden avulla voidaan edetä riittävässä määrin kohti keskipitkän aikavälin tavoitetta, kuten menojen kasvulle asetetun viitearvon saavuttamista; vauhdittaa finanssipoliittisen neuvoston perustamista ja asettaa menokattoja koskevia sääntöjä;

[7] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. parantaa verosäännösten noudattamista erityisesti tehostamalla arvonlisäveron kantoa; vähentää työtulojen verotuksen vääristymiä kaikentyyppisissä työsuhteissa, myös rajoittamalla verovähennyksiä; liittää kiinteistöjen verotuksen niiden markkina-arvoon; hyödyntää ympäristöveroa laajemmin;

3. jatkaa eläkejärjestelmänsä jakojärjestelmäpilarin sopeuttamista pääasiassa muuttamalla indeksointimekanismia, yhdistämällä lakisääteisen eläkeiän ja elinajanodotteen sekä sisällyttämällä eläkelaskelmiin kestävyystekijän, joka vastaa väestörakenteen muuttumista; varmistaa täysin rahastoivan pilarin vakauden ja kestävyyden;

4. lisää julkisten työvoimapalvelujen hallinnollisia valmiuksia tavoitteena parantaa sellaisten aktiivisten työmarkkinapolitiikkojen kohdennusta, suunnittelua ja arviointia, joilla varmistetaan nuorille, pitkäaikaistyöttömille, ikääntyneille työntekijöille ja naisille tarkoitetut yksilöllisemmät työllistämispalvelut; varmistaa lastenhoitopalvelujen tarjonnan; supistaa pienituloisten työntekijöiden verokiilaa ja mukauttaa etuusjärjestelmää;

5. laatii ja toteuttaa nuorisotoimintasuunnitelman, jossa paneudutaan erityisesti yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen laatuun ja työmarkkinoiden tarpeiden täyttämiseen muun muassa oppisopimuskoulutusjärjestelmän käyttöönoton avulla; parantaa korkea-asteen koulutuksen laatua lisäämällä laadunvarmistusta ja tulospainotteisuutta;

6. toteuttaa aktiivisia toimenpiteitä muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, esimerkiksi romanien, opetus ja esiopetusmahdollisuuksien ja opetuksen laadun parantamiseksi; varmistaa aikuisten paluun työmarkkinoille aktivointitoimilla ja kohdennetuilla työllisyyspalveluilla, toisen mahdollisuuden tarjoavilla koulutushankkeilla ja lyhytaikaisella ammattikoulutuksella;

7. vahvistaa julkisten palveluiden laatua esimerkiksi parantamalla henkilöstöresurssien hallintoa; jatkaa oikeudenkäyntimenettelyjen lyhentämistä ja vahvistaa julkisista hankinnoista vastaavan viraston riippumattomuutta.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja